IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Senioralnej**
(nr 55)
z dnia 6 marca 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Senioralnej (nr 55)

6 marca 2023 r.

Komisja Polityki Senioralnej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Joanny Borowiak (PiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie informacji ministra rodziny i polityki społecznej na temat realizacji Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.

W posiedzeniu udział wzięli: **Anita Czerwińska** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Anna Olszewska** dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, **Katarzyna Zielke-Paprocka** pełnomocnik wojewody pomorskiego ds. seniorów, **Mateusz Czarnowski** pełnomocnik wojewody kujawsko-pomorskiego ds. seniorów, **Jerzy Płókarz** prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej oraz dr **Rafał Sapuła** stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Elżbieta Przybylska**, **Andrzej Kniaziowski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Dzień dobry, otwieram posiedzenie Komisji Polityki Senioralnej. Witam serdecznie państwa posłów pracujących w Komisji.

Witam naszych gości. Serdecznie witam panią Anitę Czerwińską sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej. Dzień dobry, pani minister. Witam: panią Andżelikę Wardęgę dyrektor Departamentu Ekonomii Społecznej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, panią Magdalenę Szczerbińską głównego specjalistę w Departamencie Ekonomii Społecznej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej oraz pana Jakuba Szewczyka głównego specjalistę w tym samym departamencie. Witam serdecznie pana dr. Rafała Sapułę stałego doradcę naszej Komisji. Witam pana Jerzego Płókarza prezesa Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej. Witam pełnomocników wojewodów ds. polityki senioralnej. Witam serdecznie panią Annę Olszewską dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie. Witam panią Katarzynę Zielke-Paprocką pełnomocnik wojewody pomorskiego ds. seniorów Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku. Witam serdecznie. Witam pana Mateusza Czarnowskiego pełnomocnika wojewody kujawsko-pomorskiego ds. polityki senioralnej.

Szanowni państwo, wszyscy państwo otrzymali zawiadomienie o posiedzeniu Komisji. Czy są pytania do porządku dziennego? Nie ma pytań, zatem stwierdzam przyjęcie porządku dziennego oraz protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji. Przystępujemy do realizacji porządku dziennego, a mamy w nim rozpatrzenie informacji ministra rodziny i polityki społecznej na temat realizacji Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 r. Ekonomia Solidarności Społecznej. Uprzejmie proszę panią minister Anitę Czerwińską o zreferowanie informacji. Bardzo proszę, pani minister.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Anita Czerwińska:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Szanowni państwo, otrzymali państwo dość obszerny materiał. W swoim wystąpieniu dokonam syntetycznego podsumowania.

Zacznę od tego, co wszyscy wiemy, ale to jest zawsze punktem wyjścia. Czym jest ekonomia społeczna? Jest to działalność, która w swoim centrum stawia człowieka

a nie zysk, a jeśli ten zysk jest, to przeznacza go na rozwój. Ekonomia społeczna koncentruje się na trzech podstawowych obszarach – tworzenie miejsc pracy, reintegracja osób wykluczonych i realizacja usług społecznych. To powoduje, że pozytywne oddziaływanie ekonomii społecznej odczuwają konkretne osoby, które znajdują w niej miejsce pracy i rozwoju. Z pozytywnego wpływu ekonomii społecznej korzystają też społeczności lokalne, w których pobudzana jest aktywność na rzecz wspólnego dobra.

Ekonomia społeczna korzysta z ekonomicznych form działania i pozwala osiągnąć ważne cele dla polityki społecznej. Jest to działalność prowadzona najbliżej ludzi i ich potrzeb. Co bardzo ważne bazuje na oddolnej aktywności, kreatywności, przedsiębiorczości i wrażliwości osób, które tworzą wspólnoty lokalne. Dzięki temu oddolny potencjał może się rozwijać i być wykorzystywany dla wspólnego dobra.

Ekonomia społeczna jest przestrzenią, w której działają bardzo różne podmioty, np. stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie. Koncentrują one swoje działania na różnych aspektach życia społecznego, np. wspieraniu rodziny, pomocy społecznej, zdrowiu czy kulturze. Sektor ekonomii społecznej wciąż się zmienia i ewoluuje, tak jak zmieniają się potrzeby Polaków, czy też lokalna sytuacja społeczna i gospodarcza.

Z państwa punktu widzenia bardzo ważne jest – i o tym głównie będziemy mówić – czym jest ekonomia społeczna dla seniorów. Elastyczność i różnorodność ekonomii społecznej jest jej ważnym atutem. Dzięki temu możliwe jest wspieranie różnych grup odbiorców jak np. osoby z niepełnosprawnościami, bezrobotni czy właśnie osoby starsze. Wsparcie ma trzy zasadnicze wymiary. Po pierwsze tworzenie miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem, reintegracja społeczna i zawodowa, oraz świadczenie usług społecznych.

Teraz krótko omówię te trzy filary. Pierwszy to tworzenie miejsc pracy. W ustawie o ekonomii społecznej, która weszła w życie pod koniec października zeszłego roku, został ustalony katalog osób. Jest on zdefiniowany w bardzo szeroki sposób. Mieszczą się tam wcześniej już wspomniane osoby, ale też np. uchodźcy. Co, jak widać po doświadczeniach ostatniego roku, nabiera szczególnego znaczenia. W katalogu tym znalazły się także grupy często mniej widoczne tj. osoby z zaburzeniami psychicznymi, osoby opuszczające pieczę zastępczą, czy też osoby, które opuszczają zakład karny. W katalogu osób zagrożonych znalazły się również osoby starsze po 60 r.ż. W praktyce oznacza, to że ich zatrudnienie i reintegracja w przedsiębiorstwach społecznych może być wspierana ze środków publicznych. Takie podejście jest wyrazem konsekwentnej polityki na rzecz wydłużania aktywności zawodowej przy jednoczesnym poszanowaniu prawa osób starszych do decydowania o tym, czy chcą kontynuować taką aktywność. Z perspektywy społecznej i gospodarczej to również szansa na pełniejsze wykorzystanie ich bogatego doświadczenia, dorobku, wiedzy i umiejętności.

Ten drugi zasadniczy wymiar, czyli reintegracja społeczna i zawodowa, to działania, które również są adresowane do osób, które są zagrożone wykluczeniem społecznym. Dzięki temu zatrudnienie w sektorze ekonomii społecznej, a zwłaszcza w przedsiębiorstwach społecznych, jest czymś więcej niż tylko zwykłą pracą. Wsparcie reintegracyjne to szansa na przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych i odzyskanie kontroli nad własnym życiem.

Trzeci filar to usługi społeczne, które mają bardzo istotne znaczenie w podnoszeniu jakości życia Polaków. Obejmują takie działania jak: wsparcie rodziny, np. żłobki, zapewnienie dostępu do edukacji, wsparcie osób z niepełnosprawnościami, zdrowie, kultura, czy też opieka nad osobami niesamodzielnymi w tym też starszymi. Podnoszenie jakości i dostępności tych usług to jedne z kluczowych wyzwań współczesnej polityki społecznej. Szczególne znaczenie ma troska o to, aby te usługi były świadczone w sposób umożliwiający odbiorcom jak najpełniejszy udział, uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej. Podmioty ekonomii społecznej wywodzą się właśnie z lokalnych społeczności. W związku z tym znają konkretne potrzeby, umieją je zdefiniować i na nie odpowiedzieć, dlatego są naturalnym partnerem dla samorządów lokalnych, które są odpowiedzialne za świadczenie tych usług. Jako ministerstwo pracujemy nad tym i bardzo nam na tym zależy. Mamy plan działań, żeby przekonywać samorządy…

Zwracam się też do państwa z urzędów wojewódzkich, żebyśmy promowali korzystanie z usług społecznych właśnie w podmiotach ekonomii społecznej. Co to oznacza w praktyce? To np. że seniorzy potrzebujący wsparcia w codziennym funkcjonowaniu będą mogli liczyć na pomoc podmiotów ekonomii społecznej, które działają blisko nich. Zakres tej pomocy nie będzie podporządkowany sztywnym kryteriom, lecz będzie go można dopasować do konkretnych potrzeb.

Działania w tych wymiarach, które wskazałam, łączą się. Stykają się działania realizowane zarówno przez nasze Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, samorządy województw, jak i wojewodów, jednostki samorządu terytorialnego szczebla lokalnego. Wszystkie te działania mogą być finansowane z różnych źródeł. Dzięki temu możliwe jest stworzenie ram, w których na wsparcie będą mogły liczyć bardzo różne inicjatywy. Taka złożona struktura sektora ekonomii społecznej oraz systemów wsparcia została uporządkowana w Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Zgodnie z informacją, którą państwo otrzymali, Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej jest dokumentem o charakterze operacyjno-wdrożeniowym. Po to, żeby móc zrealizować strategię na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Zostały w nim doprecyzowane również działania dotyczące ekonomii społecznej ujęte w innych strategiach horyzontalnych tj. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

Krajowy program ma także istotny wpływ na kształt działań finansowanych ze środków europejskich w zakresie rozwoju ekonomii społecznej zarówno w dobiegającej już końca perspektywie na lata 2014–2020, jak i tej otwierającej się na lata 2021–2027. Zapisy programu są punktem odniesienia do działań finansowanych ze środków europejskich wdrażanych na poziomie krajowym i regionalnym.

Do października 2022 r., czyli do czasu, kiedy ustawa weszła w życie, dokument miał jeszcze jedną ważną funkcję. W tym dokumencie były zawarte najważniejsze definicje, cele i zadania władz publicznych właśnie w zakresie wspierania i rozwoju ekonomii społecznej. Ustawa unormowała długoletni stan faktyczny i nadała temu ramy prawne. Weszła w życie 30 października zeszłego roku.

Ekonomia społeczna jest zjawiskiem bardzo różnorodnym, takim, które ewoluuje wraz z potrzebami społecznymi, zmianami. Dynamika i zmienność ma odzwierciedlenie w samym programie, który w pierwotnym kształcie został przyjęty w 2014 r. W 2019 r. zaktualizowano go bardzo gruntownie. To była aktualizacja związana przede wszystkim z określeniem nowych strategicznych priorytetów rozwoju Polski w strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Drugi raz program zaktualizowano pod koniec ubiegłego roku w związku z pojawieniem się nowych regulacji prawnych – przede wszystkim ustawy, ale także drugiej ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Pojawiła się także konieczność zaplanowania działań na tę nadchodzącą perspektywę, o której mówiłam.

Poza powyższymi uwarunkowaniami zmiany w programie były zawsze wynikiem konstruktywnego dialogu z przedstawicielami sektora ekonomii społecznej. Dzięki temu możliwe było uchwycenie najistotniejszych wyzwań i trendów mających wpływ na rozwój tego sektora. Z uwagi na oddolny charakter, specyfikę i fenomen ekonomii społecznej program pozostaje dokumentem otwartym. Oznacza to, że wyznacza on określony kierunek działania, wskazuje cele, możliwości wsparcia, ale nie ogranicza możliwości działania podmiotów ekonomii społecznej, bo tylko takie rozwiązanie pozwala na zachowanie unikalnego potencjału ekonomii społecznej. Kierunki, w których sektor ekonomii społecznej ma się rozwijać, zostały określone w KPRES poprzez sformułowanie celu głównego i czterech celów szczegółowych.

Celem głównym jest zapewnienie, aby do 2030 r. podmioty ekonomii społecznej były ważnym elementem aktywizacji, integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, ale także – o czym już wspominałam, że to jest bardzo ważne – dostarczycielem usług społecznych. Cele szczegółowe koncentrują się natomiast na kluczowych sferach z punktu widzenia ekonomii społecznej tj.: usługi społeczne, wspieranie zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, konkurencyjność przedsiębiorstw społecznych i upowszechnianie samej idei ekonomii społecznej.

W realizacji tych celów kluczowe znaczenie odgrywa ustawa. W ustawie zdefiniowano, czym jest ekonomia społeczna. Wprowadzono status przedsiębiorstwa społecznego, a także instrumenty ułatwiające zatrudnienie i reintegrację w przedsiębiorstwach społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto w tej ustawie zostały również zapewnione warunki do współpracy podmiotów ekonomii społecznej z samorządem lokalnym przy realizacji usług. Nowe przepisy wyraźnie wyznaczają także zadania samorządów województwa i ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego w zakresie koordynowania działań wspierających rozwój ekonomii społecznej. Ustawa daje zatem stabilne ramy funkcjonowania, rozwijania ekonomii społecznej i realizowania kluczowych celów z perspektywy polityki rządu.

Jak widać ekonomia społeczna i wspieranie jej rozwoju to bardzo złożone zagadnienie, bo różnorodna jest grupa wspieranych podmiotów, różnorodne są realizowane przez nie działania. W organizację systemów wsparcia zaangażowanych jest wielu aktorów zarówno po stronie rządowej, samorządowej, jak i pozarządowej. Nie ulega jednak wątpliwości, że działania, które wspierają rozwój ekonomii społecznej, mają wyraźnie pozytywny skutek. Ekonomia społeczna w coraz większym stopniu wpisuje się w główny nurt polityk publicznych. 10 lat temu te zagadnienia były dopiero rozwijającymi się inicjatywami w projektach koncepcyjnych, badawczych. Dzisiaj ekonomia społeczna jest dostrzegana przez samorządy i jest bardzo istotnym elementem społecznego krajobrazu lokalnego. Pomogło w tym na pewno przyjęcie ustawy, ale także konsekwentne działania, które budowały potencjał tego sektora. O autentycznej oddolnej energii świadczyć może także rosnąca z dnia na dzień liczba przedsiębiorstw społecznych. To właśnie zostało zawarte w ustawie.

Tak jak już mówiłam, bardzo nam zależy, żeby promować przedsiębiorstwa społeczne, ponieważ one realizują te trzy istotne cele. Cztery miesiące obowiązywania ustawy to jest już ponad 150 podmiotów, które wystąpiły do wojewody o status. Uważamy, że to jest całkiem niezły wynik. Wiele wniosków oczekuje na uprawomocnienie czy rozpatrzenie. Codzienne grono przedsiębiorców społecznych powiększa się przynajmniej o kilka podmiotów. Ministerstwo w dalszym ciągu będzie pracować nad utrzymaniem tego pozytywnego trendu, aby w pełni uwolnić tkwiący w Polakach potencjał do działania na rzecz wspólnego dobra. Bardzo dziękuję. Jeśli mają państwo pytania, jesteśmy do dyspozycji. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani minister, za przybliżenie tej informacji, za wyczerpującą wypowiedź. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zadać pytanie w obszarze informacji przedstawionej przez panią minister Czerwińską? Bardzo proszę, pan poseł Zbigniew Babalski. Proszę bardzo.

Poseł Zbigniew Babalski (PiS):

Dziękuję bardzo. Chcę podziękować pani minister za obszerny materiał. Właściwie wszystkie dane, które można by było pozyskać, można tu wyczytać plus jeszcze to, co przedstawiła nam pani minister.

Mam pytanie. Chodzi mi o program „Od wykluczenia do aktywizacji”. Na str. 17 jest tabela. Chciałbym dopytać. Tu jest kwota 3 mln zł. Faktycznie to jest realizowany program. Podane są dane: 2020 r., 2021 r., 2022 r., liczba złożonych wniosków, liczba dofinansowanych ofert. Pani minister, wygląda na to, że zainteresowanie jest duże, natomiast liczba niezbyt wielka w stosunku do złożonych wniosków. Czy to wynika z niewypełnienia jakichś formalnych spraw związanych z tymi przepisami, które funkcjonują w waszym ministerstwie, czy po prostu jest taka sytuacja, że może trzeba by popracować i trochę zwiększyć ten budżet? Mam takie delikatne pytanie.

Chciałbym jeszcze dopytać o akredytację ośrodków wsparcia ekonomii społecznej. Czy macie państwo to też zrobione w układzie województw, jeśli chodzi o akredytację? Niekoniecznie to musi być dzisiaj. Interesuje mnie mój region warmińsko-mazurski. Jak to tam funkcjonuje w moim regionie? Jakie jest zainteresowanie tymi akredytacjami, tymi programami? Chociażby, jeśli chodzi o ten program „Od wykluczenia do aktywizacji” w ukła-

dzie województw. Powtarzam, że to nie musi być dzisiaj, ale gdyby taką informację można było uzyskać w jakimś dowolnym czasie, to będę wdzięczny. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Czy pani minister chciałaby się od razu odnosić czy po kilku pytaniach?

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Tak, odniesiemy się od razu. Jeśli chodzi o to pierwsze pytanie, to właściwie ostatnim pytaniem pan poseł udzielił sobie odpowiedzi. Rzeczywiście kwotą 3 mln zł musimy dysponować w taki sposób, aby przekazać ją precyzyjnie na te oferty, które najpełniej realizują to zadanie. Ale też z innych środków będą przekazywane środki na ten cel, tak że nie tylko ta kwota, nie tylko z tego programu.

Natomiast jeśli chodzi o współpracę z wojewodami, to można powiedzieć, że podczas debaty nad ustawą w Sejmie były obawy ze strony niektórych posłów, że urzędy wojewódzkie mogą nie być przygotowane do tego, żeby móc nadawać ten status. My się od początku na to nie zgadzaliśmy, dlatego że urzędy wojewódzkie działają w zakresie polityki społecznej i się w tym specjalizują. Nie widzieliśmy powodu do obaw. Muszę powiedzieć, że dzisiaj – po czterech miesiącach działania ustawy – potwierdziło się to, że działają bardzo sprawnie. Jesteśmy w kontakcie. Tak jak już wcześniej mówiłam, będziemy mieć pewne informacje na poziomie szkoleniowym do przekazania państwu. Ekonomia społeczna… Można powiedzieć, że ta część w ramach polityki społecznej nadzorowanej przez urzędy wojewódzkie też będzie rozwijana. Natomiast pan poseł pytał dokładnie…

Poseł Zbigniew Babalski (PiS):

Dopytałem o akredytację ośrodków wsparcia ekonomii społecznej. Nie oczekuję dzisiaj odpowiedzi. Trzeba spełnić określone warunki – to jest wiadoma rzecz. Czy macie to państwo w układzie wojewódzkim?

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Rozumiem, że pana posła interesuje nie tylko województwo, które pan reprezentuje, tylko w całej Polsce.

Poseł Zbigniew Babalski (PiS):

Tak, w kraju.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Dobrze, oczywiście przygotujemy taką…

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Jeśli można, to byłoby dobrze, gdyby to państwo przygotowali.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Przygotujemy taką informację dla pana posła.

Poseł Zbigniew Babalski (PiS):

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Czy ktoś z państwa posłów jeszcze? To w takim razie pozwolę sobie zadać jedno pytanie, ale także dokonać pewnego stwierdzenia.

Cieszę się bardzo – bo to jest dobra wiadomość, pani minister – że wzrasta liczba podmiotów ekonomii społecznej, przedsiębiorstw z tego obszaru. To jest bardzo dobra wiadomość. Szczególnie, że ten czas od wejścia w życie ustawy jest tak naprawdę krótki. To znaczy, że ustawa była potrzebna i spełnia swoje założenia, spełnia swoje wytyczne.

Ważna kwestia, o której powiedziała pani minister, to jest upowszechnianie idei ekonomii społecznej. To jest wciąż potrzebne, bo wciąż trzeba to promować. To jest bardzo ważny obszar. Rzeczywiście warto to promować i należy.

Na str. 10 jest tabela i zestawienie wskaźników za lata 2019–2020. Chodzi mi teraz o ten pierwszy obszar – Solidarna wspólnota lokalna. Cel jest taki, i wskaźnik jednocześnie, że jednostki samorządu terytorialnego mają przeznaczać 2% budżetu na zlecanie świadczenia usług społecznych użyteczności publicznej i realizacji zadań publicznych

w zakresie rozwoju lokalnego podmiotu ekonomii społecznej i solidarnej. Mamy dane Głównego Urzędu Statystycznego za lata 2019–2020 wartość bazowa to 1%. Wartość docelowa 2%.

Pani minister, czy faktycznie możemy być optymistami? Czy możemy już zakładać, że jednostki samorządu terytorialnego będą chciały przeznaczać 2% swoich budżetów na ten cel, bo to rzeczywiście bardzo szczytne. Za chwilkę poproszę o odpowiedź.

Chcę powiedzieć, że bardzo cieszę się z tego… Mamy taki konkurs „Znaki jakości ekonomii społecznej". To są też dane, które napawają optymizmem. Przyznano ponad 500 certyfikatów – dokładnie 534 certyfikaty – dla podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego. Co cieszy niezmiernie? Liczba przyznawanych certyfikatów od 2018 r. znacząco rośnie. W 2018 r. – 30, w 2019 r. – 46, ale w 2020 r. – 144, 2021 r. – 150, 2022 r. – 164. Szanowni państwo, to znaczy, że jakość podmiotów ekonomii społecznej i wsparcia ze strony JST rzeczywiście wzrasta. To jest bardzo dobre, bo to znaczy, że faktycznie podmioty starają się, aby jakość usług przez nich świadczona była coraz wyższa. Wiadomo, że to jest wszystko w służbie drugiemu człowiekowi. Podobnie też jednostki samorządu terytorialnego są wyróżniane, co niezmiernie cieszy. To tyle z mojej strony.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Rzeczywiście jest tak, że samorządy coraz częściej zaczynają interesować się współpracą z podmiotami ekonomii społecznej. Także właśnie w zakresie świadczenia usług. Pewnie jest tak, że w przeszłości był taki lęk, czy te usługi będą miały należytą jakość, ale już teraz przekonują się, że to jest jakość bardzo profesjonalna.

Obserwuję nawet taki trend mody na ekonomię społeczną wśród samorządowców, że ta empatia zaczyna być bardzo ważna. Co też istotne, patrząc z punktu widzenia podmiotów ekonomii społecznej, one chcą być traktowane w sposób równy. To znaczy nie chcą, żeby traktować ich w jakiś taki sposób wynikający np. ze współczucia. Chcą być traktowane tak jak każdy podmiot na rynku. I to się dzieje. Bardzo duży udział ma w tym, to już dzisiaj wybrzmiało parę razy, rzeczywistość lokalna. Pamiętajmy, że podmioty ekonomii społecznej są tworzone oddolnie, są zakorzenione w danym środowisku. To są bardzo istotne relacje. Tak że my oczywiście wspieramy….

W ustawie zawarliśmy premię społeczną, czyli te samorządy, które będą korzystały z usług podmiotów ekonomii społecznej, przedsiębiorstw społecznych, będą otrzymywały premię. Na to będą przeznaczone bardzo konkretne środki. Czy już możemy powiedzieć na jakim poziomie będzie ta refundacja? Zostanie na to przeznaczone 300 mln zł i to będzie na poziomie 25% tej usługi. Będziemy chcieli maksymalnie to uprościć... Jeszcze zobaczymy, bo to wynika z pewnych czynników niezależnych od nas, ale chcielibyśmy, żeby te środki od razu były przekazane. Nie będziemy jeszcze mówić o szczegółach, powiemy po ich ustaleniu. Premia społeczna ma zachęcić samorządowców do tego, żeby korzystali z usług społecznych.

Korzystając z obecności państwa z urzędów wojewódzkich, chcę prosić państwa o pomoc w popularyzowaniu i przekazywaniu tej informacji. Po to, żeby zachęcać samorządy. Myślę, że państwo poprzez swoje stałe kontakty będą bardzo pomocni, więc już teraz nisko się kłaniam i proszę o wsparcie.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Ja również proszę o to wsparcie. Bardzo się cieszę, pani minister, że powstało coś takiego jak premia społeczna dla samorządów, bo trzeba wyróżniać te samorządy, które są odpowiedzialne społecznie. To rzeczywiście pozwoli na tworzenie wysokiej jakości usług, ale także to, że te podmioty będą powstawały właśnie w samorządach. Bardzo się cieszę.

Ponieważ państwo posłowie… Pan poseł Jakub Rutnicki, bardzo proszę.

Poseł Jakub Rutnicki (KO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Pani minister, bo ja może czegoś nie usłyszałem, jeśli chodzi o kwestię promowania tego programu, który będzie skierowany do samorządów.

Jestem z Pniew. Mamy tam bardzo dobrze działający samorządowy zakład budżetowy, jakim jest Centrum Integracji Społecznej. To naprawdę super działa. Przede wszystkim, jeśli chodzi o całe usługi dotyczące sprzątania, utrzymania zieleni, takich podstawowych kwestii pielęgnacyjnych. To świetnie funkcjonuje. Myślę, że oprócz tego, że te organizacje naprawdę potrafią robić coś na odpowiednim poziomie, to spełniają też taką funkcję powrotu do odpowiedzialności zawodowej dla tych ludzi, którzy tam zaczynają. Często są to przecież osoby dotknięte nałogami, czy wychodzące z różnego rodzaju nałogów. Myślę, że to jest świetny sposób na to, aby robić coś dobrego. Chyba nie ma nic lepszego jak aktywizacja poprzez pracę. Tak, aby znowu wrócić i być akceptowanym w swojej społeczności. To rozwiązanie dla wielu osób, które w swoim życiu doświadczyły życiowego zakrętu.

Chciałbym zapytać o to, czy już mamy konkretną datę, kiedy rusza ten projekt, kiedy można składać wnioski, jaka jest zasada refundacji. Czy to jest to, co było powiedziane, do 25%? Myślę, że wszyscy parlamentarzyści, którzy trochę zajmują się tym tematem… Myślę też, że to jest absolutnie taka sprawa, która na pewno będzie miała bardzo duży odbiór wśród samorządów… Pytanie, kiedy będzie ogłoszony konkurs i kiedy będzie można składać wnioski. Na pewno wykonamy taką pracę, żeby zainteresować tym tematem samorządy. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Proszę, pani minister.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Panie pośle, w tej chwili trwa opracowywanie koncepcji. Tak realistycznie do tego podchodząc, to spodziewamy się, że jak najszybciej, ale w drugiej połowie roku. To już niedługo. Zakładam, że czerwiec jest połową…

Poseł Jakub Rutnicki (KO):

OK, ale czy to będzie tak, że np. w czerwcu będzie to ogłoszone i czas naboru będzie nie wiem miesiąc, dwa… Jakoś tak konkretniej?

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Tak. Będzie nam zależało… Dzisiaj już nad tym debatowaliśmy w ministerstwie. Rozważaliśmy strategie, żeby dotrzeć na różne sposoby, różnymi kanałami do samorządowców. Zrobimy wszystko, żeby dowiedzieli się z kilku źródeł. Pana posła też proszę, żeby o tym informował i wszystkich posłów będę o to prosić.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Poseł Jakub Rutnicki (KO):

Czy mogę się jeszcze o coś dopytać, pani przewodnicząca? Czy z punktu widzenia ministerstwa macie takie dane, ile jest takich centrów integracji społecznej w skali Polski, np. w pokryciu w gminach? Bo wiadomo, że są różne miejscowości o różnym potencjale, ale mniej więcej. Jak mielibyśmy przeanalizować te 2400 gmin, które mamy w kraju, to mniej więcej jaki odsetek z nich ma tego typu instytucje albo jaki nie ma. Czy jest gdzieś ewentualnie taki zbiór, żeby móc się tego dowiedzieć. Chciałbym wiedzieć, jak to wygląda w Wielkopolsce, jakie mamy pokrycie co do poszczególnych gmin. Dzięki.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Dobrze, więc już tu ustaliłam, że jest koło 200 CIS-ów. Zwracam też uwagę, że on może być prowadzony przez samorząd, ale także przez instytucje pozarządowe. Natomiast jeśli pan poseł jest zainteresowany Wielkopolską, to my panu przygotujemy taką informację, dobrze? Szczegółową, to, co wiemy na temat Wielkopolski. Może tak być?

Poseł Jakub Rutnicki (KO):

Jasne, zachęcam, bo naprawdę w Pniewach to super działa.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

W Wielkopolsce to działa bardzo dobrze.

Poseł Jakub Rutnicki (KO):

Myślę, że w mniejszych samorządach będzie łatwiej, żeby to samorządy były tym organizatorem. Fakt jest taki, że gdy samorząd jest organizatorem, to będzie bardzo zainteresowany zlecaniem odpowiednich…

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Właśnie. Panie pośle, jest jeszcze jedna rzecz. Ja się z panem zgadzam. Byłam w takich miejscach. Też między innymi w Wielkopolsce, gdzie naprawdę znakomicie działa ekonomia społeczna. Współpraca z osobami zagrożonymi wykluczeniem bardzo dobrze się sprawdza. Jest tylko jeszcze jedna rzecz – katalog usług społecznych. O tym też sobie dziś rozmawialiśmy. Pan mówił o tych usługach porządkowych, że gmina potrzebuje, one niestety nie mieszczą się w usługach społecznych. Tak naprawdę takim sztandarowym działaniem, zajęciem są usługi opiekuńcze. One świetnie działają. Byliśmy z wizytacją w Siedlcach, gdzie prezydent Siedlec zleca CIS-owi usługi opiekuńcze, do których jest zobowiązany. To świetnie działa. Głównie panie się zajmują, choć byli też panowie. Cieszy się to już taką renomą, że dzwonią nawet osoby prywatne z rynku i chcą zlecić usługę opieki nad swoimi rodzicami. Można powiedzieć, że to jest taki świetny przykład w Siedlcach. Chcielibyśmy, żeby było tak, ale niestety… W związku z tym, że ten katalog jest bardzo ściśle określony, to trzeba by to ewentualnie powiązać z innymi działaniami. Jestem przekonana, że Polacy mają taką inwencję, że dadzą radę.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Pani minister, a czy byłaby możliwość stworzenia mapy podmiotów ekonomii społecznej, które funkcjonują w Polsce. Nie tylko dla Wielkopolski...

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Ale podmiotów?

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

I tych centrów integracji społecznej, żebyśmy mogli…

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Mamy bazę.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Taką bazę – bazę w formie mapy.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Pani przewodnicząca, sprawa się nam trochę komplikuje o tyle, że podmiotami ekonomii społecznej… Czy chodzi pani o te przedsiębiorstwa społeczne, które uzyskają…

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Chodzi mi o wszystko, co mieści się w ramach podmiotów ekonomii społecznej w Polsce.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Mamy 100 tys. organizacji w Polsce.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Łał, 100 tys. to dużo.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Pod ekonomią społeczną rozumiemy wszystkie organizacje pozarządowe. Myślę, że bardziej chodzi o te, które… Jeśli chodzi już tak bardziej szczegółowo. Przedsiębiorstwa te, które działały pod wytycznymi, bo nie było wcześniej definicji, wprowadziliśmy ją ustawą. Te przedsiębiorstwa, które działały pod wytycznymi – przed chwilą w tabelce była nawet taka dość spora liczba – to one wszystkie są. Do tego CIS-y i KIS-y. One są uwzględnione, czyli można powiedzieć, że nie dokładnie według ustawy, ale te, które nas interesują właśnie ze względu na reintegrację.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Czy można byłoby to zobaczyć? Mieć dostęp do tego, jak to wygląda? Tak jak prosił pan poseł Babalski… Jak to wygląda w obszarach poszczególnych województw, żebyśmy widzieli, w czym jeszcze można pomóc w naszym regionie.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Czyli przesyłamy do pana posła Babalskiego…

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Do nas wszystkich, pani minister.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Do wszystkich?

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Poprosimy wszystkie województwa.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

To znaczy, bo pan chciał Wielkopolskę, czy wszystko?

Poseł Jakub Rutnicki (KO):

Tak, ja Wielkopolskę.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Pani minister, myślę, że wszystkich posłów będzie interesowało, jak wygląda sytuacja w ich województwach, dlatego gorąca prośba, jeśli państwu to nie sprawi kłopotu i wtedy, kiedy państwo będą gotowi…

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Dobrze, prześlemy zbiorczą informację.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Tak, zbiorczą informację pod adres sekretariatu Komisji Polityki Senioralnej.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Dobrze, oczywiście, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo serdecznie dziękujemy. Kto z zaproszonych gości chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, pan Jerzy Płókarz. Uprzejmie proszę.

Prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Dziękuję, pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, Jerzy Płókarz Krajowy Sztab Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej. Chciałem podziękować pani minister i całemu departamentowi, pani dyrektor również. Od lat pani dyrektor walczy o ekonomię społeczną. To jest naprawdę doskonałe narzędzie m.in. dla organizacji pozarządowych. Za to należy się taki dość głęboki ukłon.

Jeśli chodzi o apel pod kątem propagowania, to w imieniu naszej organizacji zgłaszam się. W najbliższym czasie podejmiemy kroki, żeby to mocno rozpropagować. Mam już nawet pewien pomysł na dosyć mocne rozpropagowanie na terenie całego województwa łódzkiego.

Jedno tylko pytanie, pani minister. Pani minister powiedziała, że te samorządy, które będą aktywnie działały, będą dostawały premie. Tylko pytanie, czy ta premia będzie dotyczyła wyłącznie tych działań, więc całą tę premię będą musieli przeznaczyć na działania ekonomii społecznej, wsparcie, czy też będą mogli ją przeznaczyć na dowolny cel.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Nie, konkretnie odnosiliśmy się do tego. Premia społeczna będzie wspierać usługi społeczne. Samorządy, które będą zlecać usługi społeczne, do których są zobowiązani ustawą, będą mogły ubiegać się o zrefinansowanie kosztów – tak jak mówiłam – 25%. Dotyczy to usług społecznych, które będą zamawiać w podmiotach ekonomii społecznej.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś jeszcze z gości? To w takim razie króciutko, panie pośle, bo nie wiem już, które to pytanie z kolei. Pan poseł Jakub Rutnicki. Poproszę krótko i zwięźle.

Poseł Jakub Rutnicki (KO):

Tak, pani przewodnicząca, chyba o to chodzi, żebyśmy też dyskutowali. Myślę, że to jest kluczowe.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Poproszę uprzejmie – krótko i zwięźle.

Poseł Jakub Rutnicki (KO):

Chciałem tylko dopytać panią minister o tę kwestię katalogu. Nie jestem zorientowany, ale co stoi na przeszkodzie, żebyśmy np. rozwijali ten katalog o te funkcje. Myślałem, że może rzeczywiście kwestie utrzymania zieleni, że to jest inaczej opisane, ale chyba… Jeżeli jest jakiś problem, to proszę mi powiedzieć. Jeżeli to nie byłby problem, to co powinniśmy zrobić, żeby maksymalnie rozszerzyć ten katalog. To, co powiedziała pani minister o opiece, też jest bardzo ważna rzecz. Zresztą na jednym z poprzednich posiedzeń Komisji o tym dyskutowaliśmy. Mówiliśmy o tym wielkim problemie, żebyśmy rzeczywiście mogli zabezpieczyć wszystkich potrzebujących, żeby mieli taką opiekę.

Pytam o te katalogi. Mamy problem. To co musimy zrobić, żeby ten katalog rozbudować w taki sposób, żeby CIS-y miały jeszcze większą możliwości funkcjonowania. Tym bardziej jeśli jest 300 mln zł do zagospodarowania na rynku. Dziękuję.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

Panie pośle, o usługach społecznych mówi ustawa o usługach społecznych. Ona określiła dokładnie zadania gminy, które musi po prostu spełnić. Czyli np.: wsparcie rodziny – żłobek, zapewnienie dostępu do edukacji – szkoła, wsparcie osób z niepełnosprawnościami, zdrowie, kultura, czy właśnie opieka. Z tego katalogu…

Poseł Jakub Rutnicki (KO):

To dołóżmy w przyszłości przy noweli.

Sekretarz stanu w MRiPS Anita Czerwińska:

No tak, tylko jakby to powiedzieć… Usługi społeczne dotyczą samorządów, ale w tym jest ta część dla ekonomii społecznej. Poza tym mamy tu też wsparcie osób z niepełnosprawnościami, czyli wykluczeni niepełnosprawnością już w tym są. Jest opieka. Mogą pracować w tym obszarze. Być może w innych również. Jeszcze pani dyrektor.

Dyrektor Departamentu Ekonomii Społecznej w MRiPS Andżelika Wardęga:

Panie pośle, jeśli można. Pytał pan o możliwości finansowania centrów integracji społecznej. Rozumiem, że to wynika z pana pytań. Pani minister wspominała o tym programie, o którym mówił wcześniej pan poseł. Tam jest rzeczywiście niewiele środków. Jednocześnie uruchomiliśmy program „Odporność oraz rozwój ekonomii społecznej" Tam również CIS-y mogą składać swoje wnioski. Jesteśmy już po pierwszym naborze. Nabór już został ogłoszony. Planujemy również ogłoszenie kolejnego naboru, więc zapraszamy wszystkie centra integracji społecznej do składania wniosków. Chciałabym jeszcze powiedzieć, że marszałkowie w regionalnych programach operacyjnych mają również środki na zatrudnienie socjalne. Na szybko sprawdziliśmy, że zdaje się marszałek województwa wielkopolskiego ma chyba 28 mln…

Główny specjalista w Departamencie Ekonomii Społecznej w MRiPS Jakub Szewczyk:

Nie, 27 CIS-ów.

Dyrektor Departamentu Ekonomii Społecznej w MRiPS Andżelika Wardęga:

Dobrze. Dokładnie tej kwoty nie pamiętam, ale sprawdziliśmy, bo pan też o to pytał, ile jest CIS-ów w Wielkopolsce. 28. Ale środki na zatrudnienie socjalne są również w programach regionalnych finansowanych z EFS-u z nowej perspektywy.

Przewodnicząca poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję. Stwierdzam, że Komisja Polityki Senioralnej zapoznała się z przedstawioną informacją.

Dziękuję wszystkim państwu za udział w posiedzeniu. W szczególności pozwolę sobie podziękować naszym gościom, którzy zaszczycili nas dzisiaj swoją obecnością. Powtórzę prośbę pani minister Anity Czerwińskiej o to, byście państwo jako pełnomocnicy ds. polityki senioralnej przekazywali te informacje wojewodom i rozszerzali je później podczas spotkań z samorządowcami. Wiem, że państwo to robicie. Bardzo serdecznie dziękuję.

Informuję, że porządek dzienny został wyczerpany. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.